

ФАКТ

У 1991 році в сейф директора ЦРУ поклали один документ. Він і досі перебуває там. Його зашифрований текст містить згадки про якийсь давній портал та невідоме підземне сховище. До того ж у цьому документі є така фраза: «Він схований десь тут, неподалік».

Усі організації, згадані в цьому романі, реально існують, зокрема франкмасони, Невидимий коледж, відділ безпеки ЦРУ, Центр технічної підтримки Смітсонівського музею та Інститут ноетичних наук.

Усі згадані в цьому творі ритуали, галузі науки, мистецькі витвори та пам'ятки є реальними.

ПРОЛОГ

МАСОНСЬКИЙ ХРАМ У ВАШИНГТОНІ

8:33 ВЕЧОРА

«Як померти — ось у чім секрет».

З давніх-давен спосіб смерті завжди був таємницею.

Тридцятичотирирічний ініціат увіп'явся очима в людський череп у своїх долонях. Череп, порожнистий, як чаша, був наповнений криваво-червоним вином.

«Випий, — сказав він собі. — Випий — тобі нема чого боятися».

Згідно з традицією, колись він розпочав свою подорож у живописній одезі середньовічного еретика, якого ведуть на шибеницю: широка розхристана сорочка, з-під якої виднілися бліді груди, ліва холоша закована до коліна, а правий рукав — до ліктя. На шиї висіла важуча петля з товстої мотузки — братчики називали її «буксирним тросом». Однак цього вечора на ньому був одяг майстра, як і на братчиках-свідках.

Вони стояли поруч колом, усі при повних регаліях — смушкових фартухах, пасках та білих рукавичках. Церемоніальні коштовності на їхніх шиях химерно мерехтіли в напівтемряві, неначе очі привидів. У світському житті більшість цих чоловіків були людьми поважними й впливовими, однак ініціат знав, що в цих стінах їхні чини та звання не означали абсолютно нічого. Тут усі вони були рівними, названими братами, яких пов'язували спільні містичні узи.

Кинувши погляд на моторошне товариство довкола, ініціат подумав, що навряд чи хто поза межами цього приміщення міг коли-небудь уявити, що всі ці люди можуть зібратися в одному місці... тим паче — у *такому* місці. Приміщення, у якому вони зібралися, скидалося скоріше на якесь потаємне святилище давніх часів.

Одначе правда була ще химернішою.

Вони перебували лишень за кілька кварталів від Білого дому.

Ця колосальна споруда, розташована за адресою: Північно-західна шістнадцята вулиця, номер сімнадцять-тридцять три, Вашингтон, округ Колумбія, була точною копією дохристиянського святилища — храму царя Мавсола, задуманого як *мавзолей*, тобто місце, куди потрапляють після смерті. Парадний вхід з бронзовими дверима охороняли два сімнадцятитонні сфінкси. Усередині — розкішно оздоблений лабіринт із ритуальних кімнат, залів, ізольованих склепів і бібліотек. І навіть із порожнистою стіною, що ховала останки двох людських тіл. Ініціатові якось сказали, що в цій будівлі кожна кімната має свій секрет, одначе жодна з них не містила так багато секретів, як оця гігантська зала, де він зараз стояв навколішки з черепом у долонях.

Це була Храмова зала.

Вона являла собою правильний квадрат. Надзвичайно просторий. Стеля, що вражала висотою — аж сто футів¹, трималася на монолітних колонах із зеленого граніту. По периметру зали йшла ярусна галерея зі шкіряними кріслами ручної роботи з горіхового дерева. На західній стіні бовванів трон заввишки тридцять п'ять футів, навпроти якого у ніші ховався орган. Стіни були розмальовані неначе калейдоскопом давніх символів — єгипетських, давньоєврейських, астрономічних, алхімічних та інших, і досі невідомих.

Цього вечора Храмову залу освітлював ряд свічок, розставлених у певному порядку. Їхнє тьмяне мерехтіння, до якого додавався лише блідий стовп місячного сяйва з широкого круглого вікна у стелі, освітлювало найдивовижніший предмет цього приміщення: величезний олтар, витесаний із суцільного шматка полірованого чорного мармуру і розташований у самісінькому центрі квадратної зали.

«Як померти — ось у чім секрет», — нагадав собі ініціат.

— Час, — прошепотів чийсь голос.

Ініціат поволі підвів очі й поглянув перед собою на статечну фігуру в білому вбранні. Цей чоловік мав титул *Вельмишановного*

¹ 1 фут дорівнює 30,48 см. (Тут і далі примітки редактора.)

Верховного магістра. Йому було під шістдесят; усіма обожнюваною американський ідол — кремезний, впливовий і неймовірно багатий. Його колись темне волосся вже почало сріблитися, а відоме на всю країну обличчя відображало жвавий розум та досвід, набутий за роки перебування при владі.

— Прийми обітницю, — мовив Вельмишановний магістр голосом тихим та лагідним, як летючий сніг. — Заверши свою подорож.

А подорож ініціата, як і всі подібні подорожі, почалася з першого ступеня. Тієї ночі, під час ритуалу, схожого на теперішній, Вельмишановний магістр зав'язав йому очі оксамитовою хусткою, притиснув до його оголених грудей вістря церемоніального меча і суворо спитав:

— Ти і справді присягаєшся своєю честю, що без примусу і добровільно пропонуєш свою кандидатуру для пізнання таємниць та набуття привілеїв нашого братства і не маєш на думці корисливих та інших негідних мотивів?

— Так, — збрехав ініціат.

— Тоді нехай це вістря вжалить твою совість і завдасть неминучої й швидкої смерті, якщо коли-небудь тобі здумається виказати ввірені секрети, — попередив його магістр.

Тоді ініціатові не було страшно.

«Вони ж ніколи не дізнаються про мої справжні наміри».

Однак цього вечора йому здалося, що у Храмівій залі витає якась лиховісна урочистість, тож почав подумки прокручувати всі зловісні застереження, мовлені йому під час подорожі, та погрози про страшні наслідки у разі, якщо він коли-небудь викаже ті секрети, про які невдовзі мав дізнатися: горлянку розріжуть від вуха до вуха... вирвуть із коренем язика... витребушать і спалять нутрощі... прах розвіють за вітром... вирвуть серце і кинуть диким звірам...

— Брате, — мовив сіроокий магістр і поклав руку на плече ініціата, — прийми завершальну обітницю.

Зусиллям волі опанувавши себе, щоб зробити останній крок у своїй подорожі, ініціат сіпнувся мускулистим тілом і знову зосередив увагу на черепові у своїх руках. Темно-червоне вино у тьмяному мерехтінні свічок здавалося майже чорним. У кімнаті

запала мертва тиша, і він фізично відчув на собі погляди свідків-братчиків, що чекали, коли він прийме завершальну присягу і приєднається до еліти.

«Цієї ночі, — подумалося йому, — тут відбувається те, чого ще ніколи не було в історії цього братства. Жодного разу впродовж століть».

Він знав, що то буде перша іскра... І вона дасть йому непереборну силу. Підбадьорений цією думкою, він глибоко вдихнув і промовив слова, що їх уже промовляла до нього величезна кількість людей у всіх країнах світу:

— Нехай вино, що я вип'ю, стане мені смертельною отрутою... якщо я — свідомо чи несвідомо — порушу цю клятву.

Його слова відлунили у просторій залі.

І знову запала тиша.

Вгамувавши ледь помітне тремтіння рук, ініціат підніс череп до рота і торкнувся губами висхлої кістки. Він заплющив очі, перехилив череп і став пити вино довгими глибокими ковтками. Коли в горлянці згасла остання краплина, він опустив череп додолу.

На якусь мить ініціатові здалося, що йому стиснуло груди — і серце дико закалатало від страху. «Господи, невже вони дізналися?!» Але страх минувся так само швидко, як і прийшов.

По тілу розлилося приємне тепло. Ініціат поволі випустив з легенів повітря, подумки посміхнувся і поглянув на сіроокого чоловіка, який, нічого не підозрюючи, так необачно ввів його у найпотамніші кола братства.

«Невдовзі я позбавлю вас того, що є для вас найдорожчим».

РОЗДІЛ 1

Заповнений туристами підйомник фірми «Отіс» виповзав догори південною опорою Ейфелевої вежі. У напхотім напханому ліфті якийсь аскетичного вигляду бізнесмен у бездоганно напхотієваному костюмі уважно поглянув на хлопчину, що стояв біля нього.

— Щось ти блідий, синку. Треба тобі було внизу залишитися.

— Та все нормально... — відказав хлопець, намагаючись угамувати неспокій. — На наступному поверсі я вийду.

«Мені немає чим дихати», — промайнуло в голові.

Чоловік нахилився до нього.

— Я гадав, що нудота мине, поки ми підніматимемося. — І він ніжно погладив хлопчину по щіці.

Син соромився розчарувувати батька, однак ледь розчув його слова крізь шум у вухах.

«Мені немає чим дихати. Треба забиратися геть із цього ящика!»

Оператор монотонно розповідав про шарнірні поршні підйомника та про його залізну конструкцію, вкриту ізоляційним шаром. А під ними, далеко внизу, навсібіч розбігалися паризькі вулиці.

«Майже доїхали, — заспокоював себе хлопець, висунувши, як журавель, шию і дивлячись угору на попередній ліфт, з якого вже виходили люди. — Тримайся».

Коли ліфт різко нахилився під кутом до верхнього оглядового майданчика, опора, уздовж якої він рухався, почала звужуватися, стискаючи масивні стояки у вузький вертикальний тунель.

— Татку, здається, я не...

Раптом згори донеслося розкотисте тріскотіння. Клітка ліфта сіпнула й незграбно нахилилася, і схожі на змії старі розщеплені канати почали хльостати підйомник з усіх боків. Хлопець перелякано притулився до батька.

— Татку!

На якусь швидкоплинну лячну мить їхні погляди зустрілися.

А потім дно ліфта провалилося.

Роберт Ленгдон смикнувся на своєму м'якому шкіряному сидінні, виринувши із сонного напівзабуття. Він сидів сам-один

у просторому салоні адміністративного реактивного літака «Фалькон 2000 ЕХ», що мчав, підстрибуючи у турбулентних потоках. Позаду чулося рівномірне гудіння двох двигунів «Пратт-енд-Вітні».

— Містере Ленгдон? — протріщав голос із динаміка внутрішнього зв'язку. — Ми заходимо на посадку.

Ленгдон випростався у кріслі і засунув у сумку картки з нотатками до лекції. Він саме розглядав масонську символіку, коли раптом задрімав. Професор подумав, що цей короткий сон про його покійного батька навіяло несподіване запрошення від давнього покровителя, Пітера Соломона, отримане сьогодні вранці.

«Ще одна людина, яку мені не хотілося б розчаровувати».

Цей п'ятдесятивосьмирічний філантроп, історик та науковець узяв Ленгдона під своє крило майже тридцять років тому і багато в чому заповнив ту порожнечу, що виникла після смерті його батька. Впливовість династії цього чоловіка та його чималеньке багатство не завадили Ленгдонові бачити в його сірих очах скромність, доброту та співчуття.

Сонце за вікном літака вже сіло, та професор і досі міг розгледіти в сутінках тендітний обрис найбільшого у світіobelіска, що здіймався на обрії, неначе шпиль давнього сонячного годинника. Цей мармуровийobelіск заввишки п'ятсот п'ятдесят п'ять футів позначав серце цієї країни. А довкола шпиля тішила око ретельно окреслена геометрія вулиць.

Навіть у літаковій відчувалася та майже містична енергія, що її випромінювало місто Вашингтон. Ленгдон любив це місто, тому, коли літак торкнувся колесами злітно-посадкової смуги, професор відчув, як від думки про те, що чекало на нього попереду, у душі збурилося радісне хвилювання. Тим часом літак наближався до одного з приватних терміналів величезного міжнародного аеропорту імені Даллеса.

Ленгдон зібрав свої речі, подякував пілотам і вийшов із розкішно оздобленого літака на розкладний трап. Холодне січневе повітря бадьорило та освіжало.

«Дихай на повні груди, Роберте», — подумав він, оглядаючи широкий виднокруг.

Понад смугою повзли пасма зимового туману, тож, коли Ленгдон зійшов на білу ковдру, що вкрила гудронове покриття летовища, йому здалося, наче він ступив на болото.

— Агов, привіт! — почувся з протилежного боку мелодійний голос із британським акцентом. — Професоре Ленгдон!

Ленгдон придивився і побачив, що до нього поспішає, радісно вимахуючи рукою, жінка середнього віку з розпізнавальним значком та планшетом. З-під її стильної плетеної шапочки вибивалися біляві кучері.

— Ласкаво просимо до Вашингтона, сер!

— Дякую, — посміхнувся Ленгдон.

— Мене звати Пем, я з пасажирської служби. — Жінка говорила з надмірним ентузіазмом, від якого Ленгдону стало трохи не по собі. — Будь ласка, ходіть зі мною, сер, на вас уже чекає авто.

Ленгдон рушив слідком за жінкою через летовище до іменного терміналу, оточеного блискучими приватними літаками. «Наче стоянка таксі для знаменитих та багатих».

— Мені страшенно не хочеться набридати вам, професоре, — ніяково мовила жіночка, — але ви *справді* той самий Роберт Ленгдон, котрий пише книжки про таємничі символи та релігію, еге ж?

Ленгдон трохи завагався, а потім кивнув.

— Я так і думала! — аж засяяла від радості співрозмовниця. — Наш клуб книголюбів нещодавно прочитав вашу книжку про божественне жіноче начало та церкву! Це так чудово, що вона здійняла такий скандал! Певно, вам подобається пускати козу на капустаюню грядку!

Ленгдон посміхнувся.

— Насправді скандал не входив у мої наміри.

Жіночка відчула, що Ленгдон не має настрою обговорювати свої праці.

— Вибачте за моє базікання. Ви, напевне, вже втомилися від того, що вас повсюди впізнають... але ви самі в цьому винні. — Співрозмовниця грайливо кивнула на одіж професора. — Вас виказала ваша уніформа.

«Моя уніформа?!» — Ленгдон із подивом витріщився на своє вбрання. Звична вугільно-чорна «водолазка», куртка з шотландського твіду, брюки кольору хакі та дублені туфлі-мокасини, що їх зазвичай взувають студенти, — стандартне шмаття для лекцій, семінарів, офіційних фото та світських заходів.

Жінка розсміялася.

— Оці ваші «водолазки» — вони такі старорежимні! У краватці ви мали б більш стильний вигляд!

«Нізащо не вдягатиму оті огидні зашморги!» — подумав Ленгдон.

Колись він навчався в спецшколі «Філіпс Ексетер», де вимагали вдягати краватку шість днів на тиждень. Але попри романтичні розповіді директора, що сучасні краватки походять аж від шовкових *фаскій* римських ораторів, які замотували тканиною шию, аби не застудити голосові зв'язки, Ленгдон прекрасно знав, що насправді слово «краватка» походить від назви зграї жорстоких найманців-хорватів, котрі перед тим, як знавісніло кинутися в бій, обмотували шиї хустками і закріплювали їх вузлами. І донині цей старовинний бойовий предмет одягу вдягають сучасні воїни-клерки, сподіваючись залякати своїх супротивників під час щоденних конторських баталій.

— Дякую за пораду, — хихикнув Ленгдон. — Я подумаю принагідно, чи варто мені вдягти краватку.

На його щастя, з шикарного авто «Лінкольн Таун Кар» вийшов добре вишколений чоловік у темному костюмі й підняв угору палець.

— Містере Ленгдон? Я — Чарльз із компанії «Белтвей лімузин». — Він розчахнув пасажирські дверцята. — Добровечір, сер. Ласкаво просимо до Вашингтона.

Ленгдон дав Памелі чайові за її гостинність і втиснувся до розкішного салону «лінкольна». Водій показав йому, де є регулятори температури, пляшки з водою та кошик із гарячими булочками. Мить — і Ленгдон уже мчав геть від аеропорту приватною під'їзною дорогою. «Так ось як живе друга половина людства!»

Коли авто на шаленій швидкості вскочило у проїзд Віндсодрайв, водій проглянув список телефонних номерів і швидко набрав потрібний.

— Це «Белтвей лімузин», — мовив він професійним натренованим голосом. — Мене просили підтвердити прибуття мого пасажира. — Він на мить замовк. — Так, сер. Ваш гість, містер Ленгдон, уже прибув, і я доставлю його до Капітолію на сьому годину вечора. Дякую, сер. — І водій вимкнув телефон.

Ленгдон не міг не посміхнутися.

«Усе передбачено до дрібниць. Уважне ставлення Пітера Солмона до деталей було однією з його сильних сторін, дозволяючи з видимою легкістю поширювати свій чималий вплив. Але й кілька мільярдів доларів на банківському рахунку теж не завадять».

Ленгдон зручно вмовстився на м'якенькому шкіряному сидінні й заплющив очі, слухаючи, як позаду поволі вщуває шум аеропорту. До Капітолійського пагорба їхати було з пів години, і він мав намір витратити цей час на те, щоб зібратися з думками. Усе трапилося так швидко, і тільки зараз Ленгдон почав по-справжньому замислюватися про той неймовірний вечір, що чекав на нього попереду.

«Перебуваю під покровом таїни», — подумав він, здивований і водночас втішений такою перспективою.

А за десять миль від Капітолію дехто жваво готувався до прибуття Роберта Ленгдона.

РОЗДІЛ 2

Той, хто назвав себе Малах, притиснув кінчик голки до своєї виголеної голови і полегло зітхнув, коли гостре вістря вскочило й вискочило з його плоті. Тихе гудіння електричного пристрою було непереборно привабливим, як наркотик... Так само всепоглинальним видавався і проштрик голки, що пройшла глибоко в його шкіру і залишила там цятку барвника.

«Я — справжній шедевр».

Краса ніколи не була метою татуювання. Метою була *зміна*. Від вкритих шрамами нубійських священників, що жили за дві тисячі років до нашої ери, і татуйованих послідовників культу Кібели

у Давньому Римі та до сучасних маорі з татуюваннями-шрамами «моко» люди татуювали себе, аби продемонструвати, що офірують ту чи іншу частину власного тіла. Перетерпівши біль, вони мали оздобу і немов поставали істотами, що зазнали оновлення.

Попри зловісні віщування з Левиту (19, 28), що забороняли робити будь-які позначки на людській плоті, татуювання стало чимось на кшталт обряду посвяти серед мільйонів людей сучасності — від охайних підлітків до закоренілих наркоманів та провінційних домогосподарок.

Сам акт татуювання перетворився на декларацію здатності до перетворення, що проголошувала на увесь світ: «*Я — господар власної плоті, я контролюю власне тіло*». І це п'янке відчуття контролю, породжене відчуттю здатністю до фізичного перетворення, заволоділо, як наркотик, мільйонами людей і змусило їх вдатися до практики трансформації плоті: пластичної хірургії, пірсингу, культуризму та прийому гормональних препаратів, і навіть більше — до булімії й зміни статі. *Людський дух прагне стати господарем своєї смертної оболонки.*

Дідівський годинник вдарив один раз, і Малах підвів очі. Шоста тридцять пополудні. Полишивши інструменти, чоловік загорнув своє голе кремезне тіло заввишки шість футів три дюйми¹ у японський шовковий халат і неспішно попрямував через хол. Повітря в просторому особняку було важким від їдкого аромату його шкірних барвників та свічок із бджолиного воску, якими він стерилізував голки. Велетень пройшов коридором повз безцінні італійські старожитності — піранезійську гравюру, розкладне «крісло Савонароли» та срібну олійну лампу Бугаріні — і, поглянувши у високе, від стелі до підлоги, вікно, замилувався класичним міським краєвидом. На темному тлі зимового неба урочисто і поважно виблискував купол.

«Онде він криється, — подумав молодик. — Схований десь там, неподалік».

Мало хто знав про його існування... а ще менше людей знали про його вражаючу міць і про те, як винахідливо він захований.

¹ 1 дюйм дорівнює 2,54 см.

До сьогодні це було найграндіознішою нерозгаданою таємницею його країни. Ті ж нечисленні, хто знав правду, ховали її під завісою символів, легенд та алегорій.

«І ось вони розчинили переді мною свої двері», — подумав Малах.

Три тижні тому, під час ритуалу, свідком якого стали найвпливовіші чоловіки Америки, Малах дійшов до тридцять третього ступеня — найвищого рівня у найстарішому з наявних у світі братств. Та, попри новий ранг Малаха, братчики нічого йому не сказали. *І не скажуть* — це він знав достеменно. Бо так заведено. Існували групи всередині груп, братства всередині братств. Навіть чекаючи роками, він може так і не заслужити на їхню цілковиту довіру.

Утім, йому й не була потрібна довіра братчиків, щоб заволодіти їхнім найпотаємнішим секретом.

«Моя ініціація досягла мети».

І Малах, охоплений збудженням від того, що чекало на нього попереду, неквапливо рушив до спальні. Усюди по його просторій домівці з динаміків лунали вигадливі мелодії рідкісних записів кастратів, що виконували «*Lux Aeterna*»¹ з «Реквієму» Верді, — як згадка про колишнє життя. Малах торкнувся пульта, щоб увімкнути «*Dies irae*»². І під брязкіт литавр із паралельними квінтами, легко відштовхуючись мускулистими ногами, він застрибав мармуровими сходами вгору, а його халат розвівався на ходу і клубочився, як легка хмарина.

Раптом він почув, як забурчав, протестуючи, його шлунок. Малах постився вже другий день, споживаючи лише воду і готуючи своє тіло відповідно до давніх традицій. «Твій голод буде вгамовано на світанку, — нагадав він собі. — І твій біль також».

Малах увійшов до своєї спальні, як до святилища — з побожним трепетом — і замкнув за собою двері. Ідучи до туалетного столика, він на мить зупинився, відчувши, що його немов вабить до себе

¹ «Вічне світло» (*лат.*).

² «Судний день» — знаменитий церковний гімн (секвенція), написаний у XIII ст. латиною.

величезне позолочене дзеркало. Не в змозі протистояти спокусі, він повернувся і поглянув на своє відображення. Повільно, не наче розгортаючи безцінний подарунок, він скинув халат і подивився на своє оголене тіло. Власний вигляд викликав у нього непідробне благоговіння.

«Я — шедевр».

Його масивне тіло було гладенько виголене. Малах спочатку опустил очі на свої ступні з татуюваннями у вигляді луски та пазурів яструба. Потім поглянув на м'язисті ноги, татуйовані як різьблені колони: ліва — спіральна, а права — вертикальними смугами. *Як дві колони в храмі Соломона: Воаз та Яхін.* Його пах та живіт утворювали декоровану арку, а могутні груди прикрашав двоголовий фенікс. І оком у кожної повернутої в профіль голови слугував сосок Малахових грудей. Його плечі, шия, обличчя та голена голова були повністю вкриті вишуканими візерунками давніх символів та окультних знаків.

«Я — артефакт... розписаний предмет поклоніння».

Одному смертному вже довелося побачити голого Малаха. Це сталося вісімнадцять годин тому. Той чоловік закричав від страху:

— Господи милосердний, та ти ж демон!

— Якщо ти вважаєш мене демоном — будь ласка, я не заперечую, — відповів йому Малах. У його розумінні — як і в розумінні давніх — янголи і демони були ідентичними та взаємозамінними архетипами. Різниця полягала в полярності ставлення: янгол-хоронитель, що переміг у битві твого ворога, сприймався цим ворогом як демон-руйнівник.

Аж ось Малах торкнувся обличчя і спідлоба поглянув на маківку своєї голови. Там, усередині схожого на корону гало, світилося маленьке кружальце нетатуйованої плоті. Ця ретельно охоронювана ділянка залишалася єдиним неторкнутим шматочком Малахової шкіри. Це священне кружальце терпляче чекало донині... але цієї ночі і воно буде татуйоване. Хоча Малах іще не мав того, що потрібно для завершення шедевра, він знав, що ця мить швидко наближається.

Збуджений та піднесений від споглядання власного віддзеркалення, Малах уже відчував, як зростає його міць. Він надягнув

халат, підійшов до вікна і знову поглянув на містичне місто, що розлягалось перед ним. «Він прихований десь там, неподалік».

Знову зосередивши думки на завданні, яке він мав виконати, Малах рушив до туалетного столика, наклав на обличчя, голову та шию грим — і всі його татуювання стали невидимими. Потім вдягнув спеціальний комплект вбрання, ретельно приготований саме для сьогоднішнього вечора. Скінчивши вбиратися, Малах ще раз поглянув на себе у дзеркало — для контролю. Задоволений побаченням, він злегка пробігся долонею по гладенькій шкірі голови і посміхнувся.

«Він десь там, неподалік, — подумав Малах. — І цієї ночі один чоловік допоможе мені знайти його».

Виходячи зі свого помешкання, Малах готувався до події, яка невдовзі захитає Капітолій. Він добре постарався, щоб приготувати на сьогоднішню ніч всі необхідні компоненти.

І ось нарешті у гру введено заключного пішака.

РОЗДІЛ 3

Роберт Ленгдон заклопотано переглядав свої нотатки на картках, коли шум коліс лімузина різко змінив тональність. Професор підвів очі — і здивувався швидкості, з якою вони подолали чималу відстань.

«Арлінгтонський меморіальний місток? Так швидко?»

Відклавши нотатки, він подивився на спокійні води річки Потомак, що неспішно текли попід ним. Над поверхнею води клубочився густий туман. Доречно названа Туманною Долиною, ця заглибина завжди здавалася досить дивним місцем для розташування столиці країни. З усіх місцин Нового Світу батьки-засновники вибрали саме це драглисте болото біля річки, щоб закласти тут наріжний камінь свого утопічного суспільства.

Ленгдон поглянув ліворуч, через Припливний басейн, на граціозно округлий силует меморіалу Джефферсона — Пантеон Америки, як його часто називали. Попереду за ходом автомобіля здіймалася в небо непоказна будівля меморіалу Лінкольна, чий прямокутні обриси нагадували давній Парфенон в Афінах. А далі

Ленгдон узрів центральний елемент міста — той самий шпиль, який він бачив з літака. Архітектурний аналог, що надихнув творців цієї споруди, походив не з римської чи давньогрецької доби, а з набагато давніших.

То був Єгипетський обеліск Америки.

Освітлений знизу, монолітний шпиль монумента Вашингтона непорушно стовбичив на тлі темного неба, неначе корабельна щогла. Ленгдон дивився на обеліск під гострим кутом, і цього вечора йому раптом здалося, що той немовби гоїдається на хвилях, відірвавшись від свого фундаменту. Ленгдон раптом відчув і себе відірваним від фундаменту, неприкаяним. Його поїздка до Вашингтона стала цілковитою несподіванкою. «Уранці я прокинувся з думкою про спокійний недільний відпочинок удома... аж раптом опинився за кілька хвилин їзди від столичного Капітолію».

Цього ранку, о четвертій сорок п'ять, Ленгдон пірнув у гладеньку, як скло, воду, розпочавши свій день зі звичних п'ятдесяти кіл у плавальному басейні Гарварду. Звісно, його фізичний стан був уже не той, як у студентські роки, коли він брав участь у загальноамериканських змаганнях із водного поло, але і досі професор мав вигляд цілком пристойний як на чоловіка сорока з гаком років — стрункий та підтягнутий. Єдина різниця полягала в тому, що тепер для цього йому доводилося докладати більших зусиль.

Коли Ленгдон повернувся додому о шостій, він розпочав ранковий ритуал розмелювання вручну кавових бобів із Суматри та смакування їхнього екзотичного аромату, що наповнював кухню. Однак цього ранку він здивовано завважив на дисплеї голосової пошти блимання червоного вогника. «*Кому ж це не спиться о шостій ранку в неділю, га?*» Ленгдон натиснув на кнопку і прослухав повідомлення.

«Доброго ранку, професоре Ленгдон. Мені страшенно шкода, що турбую вас о такій ранній годині. — У ввічливому голосі чулася помітна невпевненість та ледь вловний південний акцент. — Мене звати Ентоні Джелбарт, я — виконавчий асистент Пітера Соломона. Містер Соломон сказав мені, що ви рання пташка... він увесь ранок намагався зв'язатися з вами, залишаючи повідомлення.

Як тільки прослухаєте це повідомлення, зв'яжіться, будь ласка, з Пітером напряму. Мабуть, ви маєте його приватний номер, а якщо ні, то нагадую вам його: 202-329-5746».

Раптом Ленгдон відчув тривогу за свого давнього приятеля. Пітер Соломон був бездоганно вихованою та чемною людиною, точно не з тих, хто телефонуватиме в неділю удосвіта. Хіба що в екстремому випадку, коли сталося щось лихе.

Ленгдон, не домоловши каву, поквапився до кабінету, щоб передзвонити.

«Дай Боже, щоб усе було гаразд».

Відтоді як вони вперше зустрілися у Принстонському університеті, Пітер Соломон, незважаючи на дванадцятирічну різницю у віці, завжди був для Ленгдона другом та покровителем, був для нього як батько. На другому курсі Ленгдон мав відвідувати вечірні лекції нештатного викладача — відомого молодого історика та філантропа. Соломон викладав із захопливою пристрасстю, розкриваючи перед слухачами вражаючі образи семіотики та історії архетипів, і ці образи, у свою чергу, стали для Ленгдона тією іскрою, що згодом викресала в нього пристрассть до символів, яка захопила його на все життя. Однак не талановитість Пітера Соломона, а скромний погляд його лагідних очей — ось що спонукало тоді Ленгдона написати йому подячного листа. Молодий студент і мріяти не міг, що Пітер Соломон, один із найбагатших та найзагадковіших інтелектуалів Америки, колись відповість на його листа. Але Соломон відповів. І це стало початком воістину міцної дружби, що збагатила їх обох.

Відомий науковець, чії стримані манери покоїлися на міцному підґрунті сімейного спадку, походив із супербагатої родини Соломонів, ім'я яких карбували на будинках та університетських спорудах по всій країні. Як і Ротшильд у Європі, прізвище Соломон завжди ототожнювали з містикою американської знатності та успішності. Пітер перебрав керівництво справами родини ще в молодому віці, після смерті свого батька, і тепер, у п'ятдесят вісім років, обіймав численні владні посади в різних галузях. Нині він був головою Смітсонівського інституту. Ленгдон час від часу під'юджував

Пітера, що єдиною темною плямою на його бездоганному родоводі був диплом другорозрядного університету — Єльського.

Увійшовши до свого кабінету, Ленгдон здивовано побачив, що від Пітера прийшов ще й факс.

Пітер Соломон
Секретаріат
Смітсонівський інститут

Доброго ранку, Роберте!

Мені негайно треба з тобою поговорити. Будь ласка, зателефонуй мені сьогодні вранці, як тільки зможеш, за номером 202-329-5746.

Пітер

Ленгдон одразу ж набрав номер і сів за свій різьблений дубовий стіл ручної роботи, чекаючи, поки їх з'єднають.

— Офіс Пітера Соломона, — почувся знайомий голос помічника. — З вами говорить Ентоні. Чим можу допомогти?

— Привіт, це Роберт Ленгдон. Ви залишили мені повідомлення...

— Так, професоре Ленгдон, — з відчутним полегшенням відповів молодик. — Дякую, що передзвонили так швидко. Зараз я скажу йому, що ви на лінії. Вас перевести в режим очікування?

— Звісно.

Чекаючи, поки його з'єднають із Соломоном, Ленгдон дивився на ім'я Пітера на шапці листа зі Смітсонівського інституту і мимоволі посміхнувся. «У клані Соломонів майже не було ледацюг». Генеалогічне дерево Пітера рясніло іменами заможних бізнесових магнатів, впливових політиків та великої кількості видатних науковців, а деякі були навіть членами Лондонського королівського наукового товариства. Єдиний із нині живих родичів Пітера, його сестра Кетрін, вочевидь, успадкувала науковий ген, бо була провідною фігурою в нещодавно виниклій дисципліні, що називалася ноетична наука.

«Для мене це як китайська грамота», — подумав Ленгдон і посміхнувся, згадавши минулорічну вечірку, що влаштовував Пітер, коли вона марно намагалася стисло пояснити йому сутність неочікуваної науки. Ленгдон довго й уважно слухав її, а потім резюмував:

— Як на мене, то це більше схоже на магію, аніж на науку.

Кетрін грайливо підморгнула.

— Вони набагато ближче одна до одної, ніж вам здається, Роберте.

Аж ось до телефону повернувся асистент Соломона.

— Вибачте, але лінія містера Соломона ще не звільнилася після селекторної наради. Тут у нас сьогодні вранці виник невеличкий хаос.

— Та які проблеми! Я передзвоню пізніше.

— Узагалі-то містер Соломон попросив мене ввести вас у курс справи — чому він хотів із вами зв'язатися. Ви не заперечуєте?

— Звісно, що ні.

Асистент шумно втягнув повітря.

— Можливо, вам, професоре, відомо, що щороку тут, у Вашингтоні, керівництво Смітсонівського інституту влаштовує приватний святковий вечір, щоб ушанувати наших найщедріших спонсорів та прихильників. Сюди запрошують також чимало представників культурної еліти нашої країни.

Ленгдон знав, що його банківський рахунок мав надто мало нулів, щоб його можна було зарахувати до культурної еліти, але, попри це, може, Соломон зажадав запросити на свято і давнього друга?

— Згідно з традицією, — вів далі асистент, — вечері передуватиме програмна промова. Для виголошення цієї промови нам пощастило орендувати Національний зал статуй.

«Найкраще приміщення в усьому окрузі Колумбія», — відзначив Ленгдон, пригадавши, як колись слухав лекцію в цьому напівкруглому залі. Важко було забути широку бездоганно-правильну підкову з п'яти сотень складаних стільців, оточену тридцятьма вісьмома статуями на повний зріст. Колись ця зала слугувала приміщенням Палати представників Сполучених Штатів.

— Проблема полягає ось у чім, — пояснив асистент. — Наша речниця несподівано захворіла і щойно поінформувала нас, що не зможе виголосити промову. — Помічник Соломона ніяково замовк, а потім продовжив: — Це означає, що нам украй потрібен речник, який зміг би її замінити. І містер Соломон сподівається, що ви зголоситеся це зробити.

Ленгдон швидко оцінив свої можливості.

— Я? — Цього він аж ніяк не очікував. — Не сумніваюся, що Пітер зможе знайти набагато кращу заміну.

— Ви — найперша кандидатура для містера Соломона, професоре, до того ж ви занадто скромно себе оцінюєте. Гості інституту із захопленням вислухають вас, і містер Соломон вважає, що ви могли б, скажімо, прочитати ту саму лекцію, що і на каналі «Букспен-Тіві» кілька років тому. У такому разі вам не довелося б нічого заздалегідь готувати. Він сказав, що та ваша лекція стосувалася символізму в архітектурі столиці нашої країни і для очікуваної аудиторії кращої теми годі й шукати.

Та Ленгдон не розділяв упевненості асистента.

— Наскільки я пам'ятаю, у цій лекції більше йшлося про історію масонських споруд, а не про...

— Так! Саме так! Наскільки вам відомо, містер Соломон є масоном, як і багато хто з його друзів-фахівців, які будуть гостями на цьому прийомі. Певен, що вони залюбки послухають вашу розповідь на цю тему.

«Мушу визнати, що це й справді буде легко», — подумав Ленгдон, бо зберігав конспекти геть усіх лекцій, які будь-коли читав.

— Що ж, я подумаю. А на яку дату призначено цю подію?

Асистент прокашлявся і ніяково промовив:

— Узагалі-то, професоре, на сьогоднішній вечір.

Ленгдон не втримався і розсміявся.

— Сьогодні увечері?

— Саме тому в нас і зчинився вранці невеличкий хаос. Наш інститут потрапив у досить незручне становище... — Асистент помовчав, а потім заторохтів: — Містер Соломон готовий послати за вами до Бостона приватний літак. Політ триватиме всього-на-всього

годину, а до дванадцятої ночі ви вже повернетесь додому. Вам доводилося бувати в приватному авіатерміналі в Бостонському аеропорту імені Логана?

— Так, — неохоче підтвердив Ленгдон. «Не дивно, що Пітер завжди домагається свого».

— От і чудово! Чи зможете ви зустріти літак у тому терміналі, скажімо... о п'ятій годині?

— Та ви ж мені й вибору не залишили! — з усмішкою відказав професор.

— Мені просто хочеться порадувати містера Соломона, професоре.

«Так, Пітер має на людей саме такий вплив». Ленгдон замислився, але зрозумів, що іншого варіанта немає.

— Гарзд. Перекажіть йому, що я зможу прилетіти.

— Неймовірно! — з явним полегшенням вигукнув асистент і повідомив Ленгдонові номер літака та деяку іншу інформацію.

Коли професор нарешті поклав слухавку, то подумав: а чи вдавалося кому-небудь відмовити Пітерові Соломону?

Повернувшись до приготування кави, Ленгдон кинув у кавовий млинок трохи більше бобів. «Додаткова доза кофеїну сьогодні не завадить, — подумав він. — На мене чекає довгий день».

РОЗДІЛ 4

Будівля столичного Капітолію велично бовваніє у кінці Нешнл Молл — Національної алеї, якщо дивитися на схід; на узвишші, яке міський архітектор П'єр Лянфан схарактеризував як «п'єдестал, що чекає на свій монумент». Капітолій, що зводився на чималенькій площі сімсот п'ятдесят футів завдовжки та триста п'ятдесят футів завширшки¹, має вражаючу кількість кімнат — аж п'ятсот сорок одну, а це понад шістнадцять акрів підлоги!²

¹ Близько 228 м завдовжки і 106 м завширшки.

² 6,5 га; 1 акр дорівнює 0,4 га.

Цю неокласичну споруду ретельно сплановано так, щоб нагадувати про велич Давнього Риму, чиї ідеали надихали батьків-засновників Америки під час ухвалення законів та політичної культури нової республіки.

Новий пункт пропуску для туристів, що входять до будівлі Капітолію, розташовувався глибоко всередині нещодавно спорудженого підземного центру допомоги туристам, під величним скляним люком, що обрамовує купол Капітолію. Нещодавно прийнятий на роботу охоронець Альфонсо Нуньес уважно придивлявся до відвідувача чоловічої статі, який наближався до пропускного пункту, розмовляючи по телефону. Цей чоловік мав поголену голову, а його права рука була на підв'язці, до того ж він злегка накульгував. На ньому була потерта куртка армійсько-флотського зразка, ніби з надлишків військового майна, яке реалізовувало міністерство оборони. Ця куртка, а також голена голова відвідувача нашттовхнули Нуньеса на думку, що той, мабуть, є колишнім військовим. Найчисленнішими відвідувачами Вашингтона були ті, хто колись служив у збройних силах Сполучених Штатів.

— Доброго вечора, сер, — сказав Нуньес, дотримуючись інструкції з безпеки, яка приписувала словесний контакт з кожним відвідувачем чоловічої статі, що входив до будівлі сам-один.

— Привіт, — відповів гість, окинувши поглядом майже безлюдний вестибюль. — Сьогодні спокійний вечір.

— Так, бо сьогодні серія вирішальних матчів у футбольній лізі, — відповів Нуньес. — Усі дивитимуться гру «Червоношкірих». — Він би й сам залюбки подивився матч, але ще й місяця не працював на цій роботі. Шкода, що плей-оф випав саме на його зміну. — Металеві предмети — на таріль, будь ласка.

Поки відвідувач незграбно випорожнював кишені довгої куртки своєю здоровою рукою, Нуньес пильно за ним спостерігав. Людський інстинкт робив особливі поблажки людям хворим та скаліченим, але Нуньеса навчили цей інстинкт долати.

Охоронець чекав, поки візитер витягне з кишень стандартний набір із дрібних монет, ключів та стільникових телефонів.

— Розтягнення зв'язок? — спитав Нуньєс, оглядаючи ушкоджену руку чоловіка, котру, як виявилось, стягував шар товстих еластичних бинтів.

Лисий чоловік кивнув.

— На льоду послизнувся. Тиждень тому. І досі страшенно болить.

— Дуже вам співчуваю. Проходьте, будь ласка.

Відвідувач, кульгаючи, рушив крізь детектор — і машина на знак протесту гучно задзижчала.

Бритоголовий гість невдоволено насупився.

— Я так і знав. У мене під цими бинтами перстень. Я не зміг його зняти, бо палець сильно набряк, тому лікарі наклали пов'язку просто на нього.

— Нема проблем, — мовив Нуньєс. — Я скористаюся ручним детектором.

І охоронець провів металошукачем по забинтованій руці візита. Як і очікувалося, єдиним виявленим металом було велике потовщення на ушкодженому безіменному пальці гостя. Нуньєс дорожив своєю роботою і знав, що його начальник, напевне, спостерігає за ним за монітором з охоронного центру будівлі. «Краще перестаратися, аніж навпаки». Тож він обережно підсунув детектор під перев'яз.

Відвідувач аж скривився від болю.

— Вибачте.

— Та нічого, — відповів чоловік. — Зайва обережність у наш час не завадить.

— Та ото ж. — Нуньєсу сподобався цей чолов'яга. Дивно, але емоційний чинник багато важив у виконанні його обов'язків. Інтуїція була першою лінією оборони Америки проти тероризму. За визначенням одного посібника з безпеки, доведеним фактом було те, що інтуїція людини, її *здатність боятися* є точнішим детектором за всі електронні пристрої у світі.

У цьому ж випадку інтуїція Нуньєса не підказала нічого, що могло викликати в нього страх. Тепер, коли вони стояли близько один до одного, він помітив лише одну дивну деталь: виявилось, що цей суворий на вигляд чоловік намастив обличчя якимось тональним

кремом чи гримом. «Ну то й що. Ніхто не любить взимку видаватися блідим, як сметана».

— У вас усе гаразд, — сказав Нуньєс, завершуючи перевірку і ховаючи детектор.

— Дякую, — відповів чоловік і став забирати з тареля свої пожитки.

Тоді охоронець помітив на кожному з двох пальців, що стирчали з перев'язки відвідувача, татуювання. На пучці одного було зображення корони, а другого — зображення зірки. «Усі зараз неначе подуріли з цими татуюваннями, — подумав Нуньєс. — Хоча, напевне, робити татуювання на пучках дуже боляче.

— Боліло? — поцікавився він, кивнувши на пальці.

Чоловік поглянув на татуювання і хихикнув.

— Менше, ніж вам здається.

— Вам пощастило, — зауважив Нуньєс. — Моє дуже боліло. Коли я був у таборі для новобранців, мені там зробили на спині татуювання з русалкою.

— Русалкою? — розсміявся бритоголовий чоловік.

— Так, — зніяковіло відповів охоронець. — Усі ми в молодості робимо помилки.

— Я добре вас розумію, — сказав відвідувач. — Я теж зробив велику помилку, коли був молодий. І тепер прокидаюся поруч із нею щоранку.

Вони обидва розсміялися, і чоловік пішов.

«Легко, як дитяча гра», — подумав Малах, пройшовши повз Нуньєса, і попрямував до ескалатора, що вів углиб будівлі Капітолію. Пройти вестибюль виявилось завданням простішим, аніж він розраховував. Удавана сутулість та підмощений подушкою живіт приховували справжню статуру Малаха, а грим на обличчі та рука приховав татуювання, які вкривали все його тіло. Однак найгеніальнішою знахідкою став перев'яз, під яким Малах приховав один дівий предмет, котрий він хотів пронести і проніс всередину будівлі.

«Подарунок для єдиної у світі людини, здатної допомогти мені здобути те, чого я прагну».

РОЗДІЛ 5

Найбільший і технічно найдосконаліший музей світу є також однією з таємниць, яку найретельніше охороняють. Тут зберігається більше експонатів, ніж в Ермітажі, Ватиканському музеї та Нью-Йоркському музеї «Метрополітен»...

Розташований на Сілвер-Гілл-роуд, сорок два—десять, біля Вашингтона, музей являє собою масивну зигзагоподібну споруду, що складається з п'яти сполучених між собою корпусів, кожен із яких більший за футбольне поле. Складно уявити, що за блакитно-металевим фасадом будівлі криється дещо химерне — чужий неземний світ площею шістсот тисяч квадратних футів, у якому є і «мертва зона», і власна «водна система», а також дванадцять із гаком миль шаф для зберігання.

Цього вечора науковець Кетрін Соломон, під'їжджаючи на своєму білому «вольво» до головної брами споруди, відчувала невіразний неспокій.

Охоронець посміхнувся.

— А ви хіба не футбольний вболівальник, міс Соломон? — і прикрутив звук у телевізорі, де показували спеціальну шоу-програму, що передувала грі.

Кетрін вимучила напружену посмішку.

— Сьогодні ж неділя.

— Ой, і справді. У вас же сьогодні зустріч.

— Він уже тут? — занепокоєно спитала вона.

Охоронець проглянув свої папери.

— Щось я не бачу його у списку.

— Я зарано приїхала. — Кетрін привітно помахала рукою і поїхала далі звивистою під'їзною дорогою до свого звичного місця на нижньому поверсі невеликої двоярусної стоянки. Вона зібрала необхідні речі і швидко зиркнула на себе в дзеркало заднього огляду — скоріше через звичку, аніж через марнославство.

Кетрін Соломон пощастило мати пружну середземноморську оливкову шкіру своїх предків, тож навіть у п'ятдесят років вона мала гладеньке обличчя. Косметикою жінка майже не користувалася, а густе

пряме чорне волосся носила просто, без зачіски. Як і її брат Пітер, вона мала сірі очі, тендітну й елегантну аристократичну статуру.

«Вас за простою можна прийняти за близнюків», — часто казали їм люди.

Їхній батько помер від раку, коли Кетрін було лише сім років, тому вона його майже не пам'ятала. А брат, старший за Кетрін на вісім років, став на шлях, що вів до визнання патріархом родини Соломонів набагато раніше, аніж комусь мріялося. Утім, як і очікувалося, Пітер увійшов у цю роль із гідністю та силою, що личили гучному імені їхньої родини. Він і донині опікувався Кетрін, наче вона була маленькою дівчинкою.

Попри спонукання, які час від часу висловлював брат, та чималу кількість претендентів на руку і серце Кетрін, вона так і не вийшла заміж. Її супутницею життя стала наука, і наукова діяльність виявилася надзвичайно сприятливою для самореалізації та вкрай захопливою. Жоден чоловік не міг цього дати, тож Кетрін ні про що не шкодувала.

Коли вона вперше почула про ноетичну науку, про цю галузь іще ніхто не знав, але за останні роки ноетика почала розкривати нові двері до розуміння здатностей людського розуму.

Наш нерозкритий потенціал просто вражає!

Дві книги Кетрін з ноетики утвердили її репутацію лідера в цій загадковій та непевній галузі знань, але її найостанніші відкриття обіцяли — після публікації — зробити ноетичну науку популярною темою розмов серед широкого загалу в усьому світі.

Однак сьогодні їй думалося про що завгодно, тільки не про науку. Уранці вона отримала вкрай тривожну інформацію стосовно свого брата. «Я і досі не вірю, що це правда». Увесь день вона лише про це й розмірковувала.

По вітровому склу заторохтів дощ, і Кетрін хутко зібрала свої речі, щоб швиденько перебігти до будівлі музею. Вона вже вийшла з авто, коли раптом задзвонив її стільниковий телефон.

Кетрін глянула на номер абонента й глибоко зітхнула. А потім заправила волосся за вуха і вместилася в авто, щоб відповісти на дзвінок.

За шість миль від неї Малах ішов коридором Капітолію, притиснувши до вуха мобільник. І терпляче чекав відповіді на дзвінок.

Нарешті почувся жіночий голос.

— Алло?

— Нам знову треба зустрітися, — сказав Малах.

Довга пауза.

— Усе гаразд?

— Я маю нову інформацію, — відповів Малах.

— Розкажіть.

Малах глибоко вдихнув.

— Це стосовно того, що, як вважає ваш брат, сховане тут, в окрузі Колумбія...

— Ну і?..

— Його можна знайти.

— Ви хочете сказати, що... що та річ справді існує? — спантелено спитала Кетрін.

Малах посміхнувся сам собі.

— Буває, що легенда, яка живе сторіччями, живе не просто так...

РОЗДІЛ 6

— А чи можна ближче під'їхати? — Роберт Ленгдон відчув раптову хвилю тривоги, коли водій припаркував авто на Першій вулиці, за добрячу чверть милі від будівлі Капітолію.

— Боюся, що ні, — відповів водій. — Ви ж знаєте — діє закон про внутрішню безпеку. Тепер не дозволено ставити авто біля важливих споруд. Вибачте, сер.

Ленгдон поглянув на годинник і з подивом побачив, що вже за десять хвилин сьома. Вони втратили багато часу, оминаючи будівництво в зоні Національної алеї. До його лекції лишалося десять хвилин.

— Погода змінюється, — мовив водій, вискочивши з авто, щоб відчинити Ленгдонові дверцята. — Вам доведеться поквартитися. —